

Combinatie van geneesmiddelen werkt bij Sjögren

Ernstig droge ogen en mond zijn de meest voorkomende klachten bij het syndroom van Sjögren. Ongeveer een half procent van de Nederlanders heeft deze auto-immuunziekte die soms ernstige gevolgen kan hebben. Tot nu toe was er geen behandeling tegen. UMC Utrecht onderzoeker Eefje van der Heijden ontdekte dat een combinatie van geneesmiddelen wel werkt tegen Sjögren.

Het syndroom van Sjögren is een chronische auto-immuunziekte waarbij verschillende afweercellen (lymfocyten) zweetklieren, speekselklieren, borstklieren en alvleesklier beschadigen. Patiënten kunnen naast ernstig droge ogen en mond ook klachten krijgen als gevolg van een ontsteking van bijvoorbeeld de huid, longen of nieren. Bovendien lopen zij een verhoogd risico op het ontwikkelen van non-hodgkinlymfoom.

Er is voor patiënten met het syndroom van Sjögren nog geen effectieve behandeling beschikbaar. Dit heeft er mee te maken dat verschillende typen afweercellen betrokken zijn bij de mechanismen die deze chronische ontstekingsziekte veroorzaken. Eerder onderzoek was gericht op antireumamiddelen die slechts op één type afweercel zijn gericht, met over het algemeen teleurstellende resultaten. Eefje van der Heijden onderzocht of een combinatie van reeds bestaande geneesmiddelen, gericht op meerdere typen afweercellen, zou kunnen werken. In haar promotieonderzoek onderzocht ze of een medicijncombinatie met complementaire eigenschappen – leflunomide (LEF) en hydroxychloroquine (HCQ) – aan deze eis zou kunnen voldoen.

In een placebogecontroleerde, gerandomiseerde, dubbelblinde klinische studie uitgevoerd in het UMC Utrecht en onlangs gepubliceerd in Lancet Rheumatology, toonden Eefje en collega's inderdaad aan dat de LEF+HCQ-combinatie de ziekteactiviteit bij patiënten met het syndroom van Sjögren aanzienlijk verminderde, zonder dat er ernstige bijwerkingen optraden. Na 24 weken waren hun klachten (zoals pijn en vermoeidheid) met ongeveer veertig procent verminderd.

De combinatie van leflunomide plus hydroxychloroquine was veilig en resulteerde in een goede klinische respons bij patiënten met het syndroom van Sjögren. "De indrukwekkende resultaten van deze goed-gecontroleerde studie – de eerste ooit waarin een combinatie van bestaande geneesmiddelen bij deze ziekte is onderzocht – rechtvaardigt verdere evaluatie in grotere klinische studies", concludeert Eefje in haar proefschrift.

(Bron en volledig artikel UMC Utrecht)